

men derimod paa hans Anmodning være Genstand for offentlig Paatale med Straffebestemmelser og eventuelt Fængsel i Tilfælde af, at de Erstatninger og Bøder, som Loven foreslog — i Thykland blev der nemlig i 1890 stillet Forslag i den Henseende — ikke bleve udredede. I Norge er det endog gældende Lov, at ulovlig Arbejdsnedlæggelse og Arbejdsstandsning skal være Genstand for offentlig Paatale og Straf for begge Parter — Arbejdsgivernes og Arbejdernes — Vedkommende. Men Ligheden er altsaa dog bevaret. Smidlertid kommer man nu her, som den ærede Minister nylig har berørt, og foreslaar, at nu skulle vi gøre det helt omvendt, nu skal det være ulige paa den anden Maade, nemlig at Arbejderne kunne bryde deres Kontrakt og blive ved den gamle Ordning, hvorefter Arbejdsgiveren maa støvne dem, bevise, at der har været Kontraktbrud, bevise, at han har tabt Penge derved, og endelig bevise, hvor meget han har tabt. Dette sidste er i øvrigt en meget vanskelig Sag ved store Arbejdsstandsninger; Arbejdsgiveren maa saa at sige lægge hele sin Forretning frem i Retten for at kunne præstere et saadant Bevis, og naar han saa har faaet Dom for, at han har Ret, maa han se, hvor han kan faa de Pengebeløb, som ere tildømte ham; han har altsaa en Gældsfordring paa de Arbejdere, der urettelig have ophørt at arbejde hos ham. Dette skulde altsaa blive det bestaaende for Arbejderne i Fremtiden i alle disse Forhold. Men hvis Entreprenøren, Staten eller Kommunen, ikke overholdt de Forpligtelser, som § 1 foreskriver, og som jeg nylig har vist, ere saa overordentlig vanskelige for ikke at sige umulige at opfylde, saa skulde disse Arbejdsgivere for Kontraktbrudet straffes med Bøder og eventuelt med Fængsel. Det kan man virkelig sige, er at gøre Skridtet fuldt ud i den Retning, og hvis det Princip, kunde blive etableret her i Landet, saa vil jeg nok sige, at vi havde en Arbejdslovgivning, som vi kunde tage Patent paa for dette Punkts Vedkommende! I øvrigt er jeg tilbøjelig til at tro, at de ærede Forslagsstillere ikke have tilsigtet noget saa vidtgaaende, men det staar her dog, og vi, som have den Pligt at undersøge de Lovforslag, der komme frem, og udtale os om dem, ere nødte til at tage det, saaledes som det staar,

og ikke saaledes, som det maatte kan have været ment. Jeg kan i øvrigt ikke se, hvem der skal paatale Overtrædelser, thi her staar ikke, hvem der har Paataaleretten. Naar der ellers gøres Kontrakt mellem to Parter, plejer det at være den Part, der er forurettet ved at Kontraktens Bestemmelser ikke overholdes, som har Paataaleretten. Her indgaas Kontrakten mellem Staten, eller Kommunen og vedkommende Entreprenør; naar nu det, som staar i § 1, ikke overholdes, nemlig at Kontrakten dem imellem skal være indrettet, saaledes som der staar angivet, og naar da Entreprenøren ikke udbetaler en passende Minimaldaglon o. s. v., da forekommer det mig, at Staten maatte være den, som havde Paataaleretten. Men hvis Staten selv ikke har sørget for, at Arbejdspriserne komme til at staa rigtig i Kontrakten, saa har Staten jo selv gjort sig skyldig i en Overtrædelse af Loven, og skulde da saa at sige selv gøre Anmeldelse til Politiet om, at den havde overtraadt Loven; men dette er dog en mærkelig Tanke. Naar man dertil siger; nej, Arbejderne skulle have Ret til at paatale Overtrædelserne, saa er det naturligvis noget usædvanligt, at en Tredjemand kan paatale, at en Kontrakt mellem to andre ikke er opfyldt, men kan det lade sig gøre, vil jeg sige, at saa maa Klageren enten være en Arbejder, der ikke har taget Arbejde, og i saa Tilfælde synes jeg ikke, at han har noget Støde at staa paa med sin Klage, da han ikke er interesseret i Arbejdsbetingelserne og ikke har haft med Arbejdet at gøre og heller ikke kan bevise, at han vilde have overtaget Arbejdet, dersom Betingelserne havde været saadanne, som han fandt passende efter Loven, eller ogsaa har han overtaget Arbejde, og da forekommer det mig, at hans Stilling som Klager er endnu vanskeligere, thi saa har han jo selv overtraadt Loven, idet han har arbejdet paa Betingelser, som stride mod § 1 i Loven og altsaa er bleven en Lovovertræder ifølge § 3. Dette skal jeg i øvrigt ikke fordybe mig i, thi jeg maa tilstaa, at jeg ikke kan forstaa, hvorledes hele denne § 3 skulde komme til Udførelse. — Jeg tror i det hele, at skulle vi tænke os at faa en Lov som denne, ville vi saa en meget stor Mængde Vanskeligheder og ganske vist vilde Loven ikke bidrage til at